

den Maade, hvorpaa den ærede Forslagsstiller har forbundet de indirecte Valg med de directe. Han er ikke første Opfinder deraf; thi den samme Tanke er anvendt paa flere Steder, men desuagtet skylder man ham Tak for, at han har bragt en rigtig Grundsaetning i Anvendelse. Naar man nemlig vil fastholde flere Classer af Valgere, og desuagtet vil undgaae, at der i Repraesentationen skal sidde nogle Maend, der sige: jeg skal passe paa Gaardmaendenes Interesse, og andre, der sige: jeg skal passe paa Huusmaendenes og paa Indsiddernes Interesse, hvorved der vilde bringes en Standsforskjel, en Følelse af, at man staaer paa forskjellige Stænders Interesse, ind i selve Repraesentationen, saa kan man gaae den Vej, den ærede Forslagsstiller har betraadt: man bruger Valgmænd og lader disse vælge i Forening med dem, der ere Valgere paa Grund af deres Delsler til Communen. Derved, at de, der vælges, blive valgte baade af dem, der i og for sig ere Valgere, og altsaa høre til de større Besiddere, og tillige af de Valgmænd, der repraesentere de mindre Besiddere, vil det ikke være muligt for Noget at sige: jeg repraesentere Gaardmaendene, jeg Huusmaendene og saa fremdeles, og Forslagsstilleren har saaledes fjernet en væsentlig Anke, der stedse, og efter min Mening med Rette, gjøres gjældende mod Classvalg. Ikke desto mindre kan jeg for mit Vedkommende ikke nægte, at jeg ikke med Hensyn til Communevalgene seer Anledning til at fravige de Principer, der ligge til Grund for Grundlovens Valgsystem. Jeg for mit Vedkommende seer ingen Anledning til at fravige den Grundsaetning, at alle de, der yde Bidrag til Communen, bør være valgberettigede, men at der for omtrent Halvdelen af Sogneforstanderne skal gjøres Betingelser med Hensyn til Valgbarheden, og i den Henseende skal jeg være villig til at gaae saa vidt, som man vil ønske det. Jeg nægter ikke, at jeg holder paa, at man ikke fraviger de Grundsaetninger, hvorpaa Grundlovens Valgsystem hviler; man støtter dem ved, med tilbørligt Hensyn til de forandrede Omstændigheder, at gennemføre dem i selve Communen; man svækker dem, man bringer dem i Miscredit, naar man ikke tør bringe dem til An-

vendelse i Communen og i Sogneforstanderskabernes Anordning. Al den Betryggelse, man kan forlange for, at de større Eiendomsbesiddere i Sognet ikke skulde forulempes, vil efter min Formening ligge deri, at man for Halvdelen af Sogneforstanderskabets Medlemmer opstiller Valgbarhedsbetingelser, og jeg kan heller ikke frasælde den Mening, som jeg allerede tidligere i dette Aar har tilladt mig at yttre, at efter mit Skjøn vil der være Anledning til uden Valg at give den Mand Sæde i Sogneforstanderskabet, der eiede mere end Halvdelen af Sognet. Dette har vel ingen Analogie i Grundloven; men, hvis der var en Mand her i Landet, der eiede mere end Halvdelen deraf, vilde vi dog vist finde det meget rimeligt, at han uden Valg kom til at tage Sæde her i Folkethinget eller i Landsthinget. (Tilserning: Nei, tværtimod, han maatte aldrig komme her!). Jeg finder nu, at efter det, den ærede Forslagsstiller har opstillet, vilde ikke engang den, der eiede mere end Halvdelen af Sognet, kunne blive valgt, og det er dog en væsentlig Anke imod Forslaget. Ogsaa det Forslag, der er gjort med Hensyn til Præstens Stilling til Sogneforstanderskabet, finder jeg for mit Vedkommende at være sindrigt; det er muligt, at man uden Videre burde give Sognepræsten Rettighed til at overvære Sogneraadets Forhandlinger, forsaavidt de angaae Skole- og Fattigvæsen, hvorved megen Uleilighed vilde spares. Derfor burde Præsten tillige være besjætt til, naar han fandt, at der blev besluttet Noget, der stred mod Skoleloven eller mod Fattigloven, at gjøre en Indsigelse derimod; derved vilde nemlig Grundlovens Bud, at Communerne vel skulle have en selvstændig Bestyrelse af deres egne Anliggender, men at det skal være under Statens Tilsyn, efter min Formening faae sin Fyldestgjørelse. Der er ogsaa en anden Virksomhed, der vistnok udtryffeligt burde forbeholdes Præsten, nemlig Tilsynet med hele Underviisningen i Skolerne, ikke alene Religionsunderviisningen, men ogsaa den hele øvrige Underviisning. Det er af Bigtighed for de protestantiske Christne, at de kunne læse, at de selv kunne granske i den hellige Skrift, og jeg troer virkelig, at det vilde være